

KONKURS GEOGRAFICZNY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W ROKU SZKOLNYM 2025/2026

Model odpowiedzi do zadań konkursowych

Etap wojewódzki

Nr zadania	Prawidłowa odpowiedź	punktacja
1.	<p>a) Prawidłowo podpisane punkty (od lewej: Wołosate, Halicz, Ustrzyki Górne)</p> <p>b) 1333 m n.p.m.-737 m n.p.m.= 596 m</p> <p>c) Na podstawie profilu wysokości trasy można stwierdzić, że podejście jest dłuższe, natomiast zejście bardziej strome. Długość podejścia Podejście rozpoczyna się na 0 km (wysokość ok. 700 m n.p.m.) Trwa niemal nieprzerwanie do ok. 10 km, gdzie trasa osiąga najwyższy punkt – ok. 1300 m n.p.m. Oznacza to, że podejście ma długość około 10 km Wzrost wysokości wynosi ok. 600 m, ale jest on rozłożony stopniowo, z niewielkimi wypłaszczeniami (np. okolice 7,7 km) Wniosek: podejście jest długie i umiarkowanie strome, ponieważ wysokość zwiększa się powoli na dużym dystansie. Długość zejścia Główne zejście rozpoczyna się po ok. 15,6 km Trwa do końca trasy, czyli do 22,1 km Długość zejścia to około 6,5 km W tym czasie wysokość spada z ok. 1250–1300 m n.p.m. do ok. 650 m n.p.m. Spadek wysokości wynosi również ok. 600 m, ale na znacznie krótszym dystansie. Wniosek: zejście jest krótsze, ale bardziej strome, ponieważ duża różnica wysokości pokonywana jest na mniejszej liczbie kilometrów.</p> <p>d) Główny Szlak Beskidzki znajduje się na obszarze największego w Polsce łańcucha górskiego – Karpat. Po wschodniej stronie tego łańcucha górskiego znajduje się pasmo górskie Bieszczady. Najważniejszym obszarem ochrony przyrody w tym regionie jest Bieszczadzki Park Narodowy. Symbolem tego parku narodowego jest ryś.</p> <p>e) niedźwiedź brunatny, wilk szary</p>	<p>0-8 pkt.</p> <p>a) 0-1 pkt.</p> <p>b) 0-2 pkt.</p> <p>c) 0-2 pkt.</p> <p>d) 0-2 pkt.</p> <p>e) 0-1 pkt.</p>
2.	<p>Połonina Caryńska, Międzynarodowy Rezerwat Biosfery „Karpaty Wschodnie” (UNESCO), Cerkwie w Smolniku, Turzańsku (UNESCO) i Lutowiskach.</p>	<p>0-2 pkt.</p>

3.	<p>a) Poprawna odpowiedź: E. Ustrzyki Dolne – miejscowość położona najbardziej na wschód (największa długość geograficzna wschodnia).</p> <p>b) Przykładowa poprawna odpowiedź: Słońce wschodzi najwcześniej w Ustrzykach Dolnych, ponieważ Ziemia obraca się z zachodu na wschód, a miejscowości położone dalej na wschód wcześniej znajdują się w oświetlonej części Ziemi. O czasie wschodu decyduje długość geograficzna, a nie szerokość.</p>	<p>0-3 pkt. a) 0-1 pkt b) 0-2 pkt.</p>
4.	<p>a) Opisz dwie konsekwencje napływu masy powietrza arktycznego na obszar Polski Północnej w okresie zimy (temperatura, opady).</p> <p>Napływ masy powietrza arktycznego powoduje gwałtowny spadek temperatury powietrza, często mocno poniżej 0°C, a nawet występują silne mrozy.</p> <p>Drugą konsekwencją są intensywne opady śniegu, zwłaszcza na północy kraju, gdzie zimne powietrze arktyczne styka się z wilgotnym powietrzem z nad Morza Bałtyckiego.</p> <p>b) Wskaż, co przyczyniło się na przełomie grudnia i stycznia 2026 do tak ekstremalnych opadów śniegu w Polsce Północnej. Wyjaśnij, z czego to wynika.</p> <p>Do ekstremalnych opadów śniegu przyczynił się napływ masy powietrza arktycznego nad stosunkowo ciepłe wody Morza Bałtyckiego.</p> <p>Zimne powietrze, przechodząc nad cieplejszym morzem, zostało silnie uwilgotnione, co doprowadziło do powstawania intensywnych chmur śnieżnych i długotrwałych opadów. Zjawisko to przypomina tzw. efekt jeziora (lake effect).</p> <p>c) Podczas napływu masy powietrza arktycznego w Suwałkach zanotowano temperaturę –18°C, natomiast w Szczecinie 0°C. Oblicz amplitudę temperatury między tymi miejscowościami.</p> <p>Amplituda temperatury = 0°C – (–18°C) = 18°C</p> <p>Amplituda temperatury między Suwałkami a Szczecinem wynosi 18°C.</p> <p>d) Wyjaśnij, dlaczego różnice temperatur są tak duże, uwzględniając położenie geograficzne miast oraz wpływ klimatu.</p> <p>Różnice temperatur wynikają z położenia geograficznego miast oraz wpływu klimatu.</p> <p>Suwałki leżą w północno-wschodniej Polsce, gdzie silniej zaznacza się wpływ klimatu kontynentalnego, powodującego mroźne zimy.</p> <p>Szczecin położony jest bliżej Morza Bałtyckiego, które łagodzi temperatury zimą, dlatego mrozy są tam słabsze.</p>	<p>0-8 pkt. 2 pkt. - za każdy prawidłowo wyjaśniony podpunkt;</p>
5.	<p>a) Gásadalur 12–3=9°C Krk 25–5=20°C</p>	<p>0-4 pkt. a) 0-2 pkt. b) 0-2 pkt.</p>

	<p>b) Gásadalur – Wyspy Owcze leżą w strefie klimatu umiarkowanego, chłodnego, wykazującego bardzo silne wpływy oceaniczne. Charakteryzuje się on m.in. wysokim poziomem opadów, relatywnie ciepłymi zimami i chłodnymi latami. Dzięki ogrzewającemu Wyspy ciepłemu Prądowi Zatokowemu średnia temperatura w styczniu wynosi +3,4 °C. Średnia temperatura w sierpniu to +10,5 °C. Wpływ oceanu powoduje, iż na wyspach jest na ogół pochmurnie, występują częste mgły i silne wiatry.</p> <p>Krk – klimat śródziemnomorski, gorące lato, łagodna zima, wyższa amplituda roczna temperatury.</p>	
6.	<p>a) czarnoziemy, mady, gleby bielcowe</p> <p>b) Czarnoziemy → C. Wyżyna Lubelska Mady → A. Żuławy Wiślane Gleby bielcowe → D. Pojezierze Mazurskie Gleby górskie → B. Karpaty i Sudety</p> <p>c) Gleby górskie mają niską żyzność ze względu na cienką warstwę gleby, strome stoki oraz częste wymywanie składników odżywczych.</p> <p>Mady są korzystne dla rolnictwa, ponieważ powstają z osadów rzecznych bogatych w składniki mineralne i są regularnie odnawiane podczas wezbrań rzek.</p>	<p>0-6 pkt. a) 0- 2 pkt. b) 0- 2 pkt. c) 0-2 pkt.</p>
7.	<p>a) 7. Kordyliery – zachodnie wybrzeże Ameryki Północnej. 1. Andy – zachodnie wybrzeże Ameryki Południowej. 6. Wyżyna Brazylijska – wschodnia część Ameryki Południowej. 8. Nizina Orinoko – północna część Ameryki Południowej. 5. Atlas – północno-zachodnia Afryka. 4. Apeniny – południowa Europa (Włochy). 9. Kaukaz – pogranicze Europy i Azji. 3. Pamir – Azja Środkowa. 2. Himalaje – Azja Południowa, południowy wschód. 10. Wielkie Góry Wododziałowe – wschodnia Australia</p> <p>b) Kolejność od najbardziej wysuniętej na zachód do najbardziej wysuniętej na wschód: Kolejność od zachodu do wschodu na półkuli zachodniej 7 → 1 → 8 → 6</p>	<p>0-5 pkt a) 0-4 pkt.</p> <p>b) 0-1 pkt</p>
8.	<p>a) Dłuższy dzień występuje w Palmie de Mallorca, ponieważ leży ona na niższej szerokości geograficznej niż Skagen; w czasie przesilenia zimowego im dalej na północ, tym dzień jest krótszy.</p> <p>b) B – ruch obiegowy Ziemi wokół Słońca (w połączeniu z nachyleniem osi Ziemi.</p>	<p>0-3 pkt. a) 0-2 pkt. b) 0-1 pkt</p>

9.	<p>a) Stalagmity, stalaktyty, stalagnaty</p> <p>b) Oba regiony mają skały wapienne, które były stopniowo rozpuszczane przez wodę i dwutlenek węgla, co doprowadziło do powstania jaskiń i charakterystycznych form naciekowych, takich jak stalaktyty i stalagmity.</p>	<p>0-4 pkt.</p> <p>a) 0-2 pkt</p> <p>b) 0-2 pkt</p>
10.	<p>a) A</p> <p>b) A</p> <p>c) A</p>	0-2 pkt.
11.	<p>a) B</p> <p>b) A</p> <p>c) B</p>	0-2 pkt.
12.	<p>a)</p> <p>1. P</p> <p>2. F</p> <p>3. F</p> <p>4. F</p> <p>5. P</p> <p>b) prawidłowo zaznaczone obiekty na mapie</p> <p>c) prawidłowo zaznaczona granica między Europą a Azją</p>	<p>0-4pkt.</p> <p>a) 0-2 pkt.</p> <p>b) 0-1 pkt</p> <p>c) 0-1 pkt</p>
13.	<p>bardzo dobrze</p> <p>Półwysep Arabski</p> <p>Jangcy</p> <p>Mount Everest</p> <p>Czeluskin</p>	0-2 pkt.
14.	<p>a) A</p> <p>b) B</p> <p>c) B</p>	0-2 pkt.
15.	<p>a) Wenezuela położona jest w północnej części Ameryki Północnej, leży nad Morzem Karaibskim i Oceanem Atlantyckim.</p> <p>b)</p> <p>Rozciągłość południkowa: $12^\circ = 1332 \text{ km}$</p> <p>Rozciągłość równoleżnikowa 14°</p>	<p>0-4 pkt.</p> <p>a) 0-2 pkt.</p> <p>b) 0-2 pkt.</p>

Suma punktów 60 pkt